

Permanente huisvesting Internationaal Strafhof

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

26 augustus 2008 / rapportnummer 2104-29

1.1 Inleiding

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is voornemens om permanente huisvesting te realiseren voor het Internationale Strafhof (ICC¹). Het Internationale Strafhof zal haar nieuwe huisvesting krijgen op het terrein van de Alexanderkazerne te Den Haag. Daartoe zal de gemeente Den Haag, als bevoegd gezag in deze milieueffectrapportage(m.e.r.)-procedure, haar bestemmingsplan aanpassen.

De Commissie voor de m.e.r. heeft kennis genomen van de “Startnotitie m.e.r. permanente huisvesting Internationaal Strafhof”. In die startnotitie wordt een goede analyse gemaakt van de mogelijke milieugevolgen.

Voor het op te stellen milieueffectrapport (MER) heeft de Commissie voor de m.e.r. de volgende opmerkingen in aanvulling op de genoemde Startnotitie.

Als referentie voor het te realiseren Internationale Strafhof dient in het MER te worden uitgegaan van de Alexanderkazerne, zoals deze de afgelopen periode qua intensiteit functioneerde. De huidige feitelijke werkelijkheid is wat de omwonenden nu beleven en tegen die achtergrond dient het Internationale Strafhof te worden afgezet en moeten de mogelijke verschillen qua milieugevolgen worden duidelijk gemaakt.

Maak in het MER een helder onderscheid tussen de milieugevolgen tijdens de aanlegfase (Sloop- en bouwfase: zie tevens paragraaf 1.6) en tijdens de gebruikfase van het Internationale Strafhof.

Aangezien de locatie voor het Internationale Strafhof reeds is bepaald, kan er in dit MER slechts sprake zijn van inrichtingsalternatieven. Inrichtingsalternatieven hoeven alleen in het MER opgenomen te worden wanneer een andere wijze van inrichting leidt tot wezenlijk andere milieugevolgen. Er dient in ieder geval een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) in het MER te worden opgenomen.

Het MER dient zich te richten op de mogelijke aanzienlijke milieugevolgen, en dus niet op alle milieugevolgen. Gegeven het feit dat het Internationale Strafhof als project geen m.e.r.-plichtige activiteit is, valt op voorhand al te verwachten dat de mogelijke aanzienlijke milieugevolgen (zeer) zullen meevallen en de Commissie voor de m.e.r. heeft die inschatting ook al gemaakt.

De Commissie wil graag dat in het MER een goede overzichtskaart van de directe omgeving wordt opgenomen, waarop de verkeersontsluitingen van de locatie en de aansluiting van het gebied op de nieuwe weginfrastructuur helder worden weergegeven, inclusief die op de verbinding via de Hubertustunnel.

Er is een vijftal onderwerpen waar de Commissie in het bijzonder aandacht voor zou willen vragen, met name voor wat betreft het detailniveau van de informatie in het MER.

---

¹ ICC = International Criminal Court.

1.2 Verkeer

Beschrijf de huidige verkeerssituatie op en rondom het terrein van de Alexander Kazerne.

Geef in het MER aan hoe de toekomstige verkeerssituatie er uit zal komen te zien, inclusief het gebruik van de Hubertustunnel. En vergelijk – met name qua milieugevolgen – de beide verkeerssituaties met elkaar.

- Geef duidelijk aan op welke wijze de ontsluiting van het gebied voor auto's en langzaam verkeer zal worden gerealiseerd. In het Pakket van Eisen (PvE) voor de architecten worden twee toegangen voor auto's genoemd: aan de NW-zijde vanaf de Van Alkemadeaan en aan de NO-zijde via de 'achterom' over het fietspad. Hier wordt ondermeer ook op gewezen in inspraakreacties nr's 5 en 11². Er is mondeling aangegeven dat er een voorkeur bestaat voor één auto-ontsluiting ter hoogte van de kruising Waalsdorperweg – Van Alkemadeaan. maak dit in het MER duidelijk. Geef tevens aan hoe stagnatie van verkeer bij de ingang zal worden voorkomen.
- Ga bij de berekening van de verkeeraantrekkende werking uit van de situatie 2020 en bereken deze zowel voor de gewenste (plan)situatie als voor de maximum situatie³.
- Ga uit van voldoende parkeergelegenheid in zowel de gewenste (plan)situatie als de maximumsituatie. In de Startnotitie is onvoldoende parkeerruimte berekend voor de maximumsituatie op grond van de eigen norm⁴.
- Er wordt uitgegaan van een kwalitatieve invulling van het begrip 'bereikbaarheid'. Het is gewenst dit ook in kwantitatieve zin te doen, zowel voor auto, fiets als openbaar vervoer. Maak in het MER inzichtelijk of de beoogde modal split⁵ van 50% autogebruik realiseerbaar is.
- Geef aan op welke wijze het gewenste gebruik van het openbaar vervoer zal worden gestimuleerd⁶. Werk in het MMA uit op welke wijze de bereikbaarheid door middel van het openbaar vervoer geoptimaliseerd kan worden.
- Geef in het MER aan of en waar er opstelruimte gerealiseerd zal worden voor cameraploegen en geef aan hoe met de eventueel aan te wijzen opstelruimte voorkomen zal worden dat het overige verkeer daarvoor wordt gehinderd.
- Betrek in de veranderde verkeerssituatie ook de mogelijkheid dat de huidige defensieactiviteiten die nu plaatsvinden op de Alexanderkazerne toegevoegd gaan worden aan de Frederikkazerne. Dit zal leiden tot extra verkeersstromen in het plangebied en daarmee tot extra milieugevolgen.

1.3 Luchtkwaliteit

Beschrijf voor wat betreft de luchtkwaliteit de huidige situatie en de toekomstige situatie. Besteed bijzondere aandacht aan de toekomstige luchtkwaliteitssituatie bij de Hubertustunnel.

---

² Zie daartoe bijlage II.

³ Bij de berekening van het verkeersaanbod, de verkeersafwikkeling in de omgeving en de ontsluiting van het gebied moet worden uitgegaan van tenminste het jaar 2020.

⁴ Bij het maximale programma zou dat moeten zijn $2.520 : 2 = 1.260$ parkeerplaatsen voor werknemers en $2.520 : 20 = 126$ parkeerplaatsen voor bezoekers. Dat komt in totaal neer op 1.386 parkeerplaatsen.

⁵ Modal split = verdeling over de vervoerwijzen.

⁶ Zie daartoe ook inspraakreactie nummer 8, in bijlage II.

Beschrijf in het MER de (eventueel veranderde) toekomstige stikstofdeposities en geef aan of en op welke wijze de stikstofdeposities negatieve gevolgen kunnen hebben voor de in het plangebied aanwezige natuurgebieden. Indien de huidige activiteiten van de Alexanderkazerne toegevoegd gaan worden aan de Frederikkazerne zal er per saldo sprake zijn van groei van het totale verkeer en zullen de stikstofdeposities toenemen.

1.4 Natuur

Er dient in het MER een 'Voortoets' te worden opgenomen waarin op basis van daarvoor vereiste natuurinformatie beoordeeld wordt of het nieuwe Internationale Strafhof tijdens de aanleg en/of tijdens het gebruik kan leiden tot significante gevolgen voor het in ontwerp aangewezen Natura 2000-gebied 'Meijendel & Berkheide'. Indien significante gevolgen niet met zekerheid zijn uit te sluiten, dan dient er een passende beoordeling te worden gemaakt. De Commissie adviseert om die passende beoordeling – indien die nodig is – ook in het MER op te nemen. In de Voortoets en zo nodig ook in de passende beoordeling dienen de cumulatieve gevolgen betrokken te worden.

In het MER dienen ook de mogelijke gevolgen voor de EHS in beeld gebracht te worden en dient te vraag beantwoord te worden of de te beschermen waarden van de EHS in gevaar gebracht kunnen worden ten gevolge van dit initiatief.

Ook dient de vraag beantwoord te worden of beschermde soorten volgens tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en andere bijzondere soorten (Rode Lijstsoorten, doelsoorten) in het plangebied aanwezig zijn en op welke wijze deze soorten hinder zullen ondervinden van het initiatief.

Geef in alle gevallen de mogelijke verschillen tussen de huidige en de toekomstige situatie aan.

1.5 Landschap en cultuurhistorie

De Commissie adviseert om in het MER aan te geven hoe hier concreet mee omgegaan zal worden. Verschaf duidelijkheid over de bouwhoogten en visualiseer waar mogelijk hoe de toekomstige situatie er uit zal komen te zien.

1.6 Sloop- en bouwfase

Wat zijn de effecten tijdens de sloop van de bestaande bebouwing? En wat zijn de (verkeerseffecten) tijdens de bouwfase, zoals mogelijke geluidshinder en luchtverontreiniging? Welke preventieve dan wel mitigerende maatregelen zullen tijdens de sloop- en bouwfase getroffen worden?

1.7 Tot slot

Er zijn opmerkingen gemaakt in de inspraak over de veiligheid. Daar waar veiligheid geen milieucriteria heeft, is er geen verplichtende reden om het in het MER op te nemen. Dat is ook de reden geweest waarom de Com-

missie voor de m.e.r. over de veiligheid van het Internationale Strafhof verder geen opmerkingen heeft gemaakt.

De Commissie voor de m.e.r. adviseert de gemeente Den Haag, als bevoegd gezag, om bij het opstellen van het MER rekening te houden met deze door de Commissie gemaakte opmerkingen, in aanvulling op de Startnotitie. De Startnotitie samen met dit advies vormt een goede basis voor de richtlijnen voor dit MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: ministerie van Buitenlandse Zaken

Bevoegd gezag: gemeenteraad Den Haag

Besluit: vaststelling bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C00.2 (vrijwillig)

Activiteit: bouw en gebruik van het Internationale Strafhof (International Criminal Court)

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumstandigheden of te onderzoeken alternatieven.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in “De Posthoorn”: 21 mei 2008

advies aanvraag: 8 mei 2008

ter inzage legging: 19 mei 2008 tot en met 27 juni 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 26 augustus 2008

Bijzonderheden:

De bouw en het gebruik van het Internationale Strafhof is geen m.e.r.-plichtige activiteit. Maar de initiatiefnemers willen dit bijzondere gebouw op de meest zorgvuldige wijze realiseren. Daarom is er voor gekozen om op vrijwillige basis toch een m.e.r.-procedure te doorlopen.

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie neemt hierbij de startnotitie als uitgangspunt.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. J.A.M. van Dijk

L.Th. de Leu

drs. H.G. Ouwerkerk (voorzitter)

mr. S. Pieters (werkgroepsecretaris)

K. Vertegaal

BIJLAGE 2: Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Den Haag
2. Wijkvereniging Benoordenhout, Den Haag
3. J.M. van Assen en J.N. Ringers, Den Haag
4. R.S.H. Nadorp, Den Haag
5. A. Blank, Den Haag
6. H.J.H. Schouten, Den Haag
7. Nederlandse Gasunie, Waddinxveen
8. Adviesplatform Scheveningen, Den Haag
9. Gemeente Rijswijk, Rijswijk
10. Wijkvereniging Duttendel en Wittebrug, Den Haag
11. drs. M.H.H. Weerd, Den Haag
12. G.M. Breure, Den Haag
13. Gemeente Leidschendam-Voorburg, Leidschendam-Voorburg
14. H. Lieffers en J.B. Lieffers-van Dij, Den Haag
15. Nato C3 Agency, Den Haag
16. E.P. Hovinga en A. Hovinga-van Foreest, Den Haag
17. Waterschap, Den Haag
18. ir. R.J. van Kroon en T. van Kroon-Heijn, Den Haag
19. S. van Duin en J.L. Keizer, Zeldenrust-Ommering
20. Drinkwaterbedrijf Zuid-Holland, Voorburg
21. Ministerie van Defensie, Den Haag
22. Van Olphen-Serraris, Den Haag
23. J. Smittenaar, Den Haag
24. R. Aziria-van der Laan, Den Haag
25. H. Zurlon, Den Haag
26. H.A.F. van der Ven, Den Haag
27. P.G. Tap en A. Tap
28. W. Schoonenboom-v/d Geest, Den Haag
29. Haags Milieucentrum, Den Haag
30. Gemeente Westland, 's-Gravenzande

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Permanente huisvesting Internationaal Strafhof**

Voor de bouw en het gebruik van het Internationale Strafhof willen de initiatiefnemers een m.e.r.-procedure doorlopen. Dit betreft een vrijwillige m.e.r. omdat de bouw en het gebruik van het Internationale Strafhof geen m.e.r.-plichtige activiteit vormt binnen het kader van het Besluit m.e.r. zoals dat in Nederland geldt.

De Commissie voor de m.e.r. noemt in haar advies een aantal zaken waaronder verkeer en natuur, waar in het MER in het bijzonder aandacht aan besteed moet worden.

ISBN: 978-90-421-2451-6